

DELOVNI LIST – VRSTE UČENJA VPRAŠANJA IN ODGOVORI

1. Katera vrsta učenja je najbolj enostavna?

Pogojevanje. Ali ga obvladujejo tudi nizko razvite živali kot so črvi, insekti in enoceličarji?

Ja.

2. Kateri dve vrsti pogojevanja razlikujemo in kaj je bistvena razlika med njimi?

Klasično – brezpogojni dražljaj sproži brezpogojno reakcijo (npr. zazvoniš z zvončkom in pes dvigne ušesa). Pogojni dražljaj je lahko zvonec. Zazvoniš in daš psu hrano. Pes se navadi, da po zvonjenju dobi hrano, zato se ob zvonjenju začne sliniti.

Instrumentalno – psa učiš dati tačko. Ko naredi prav ga nagradiš, če ne naredi prav ga kaznuješ.

3. Instrumentalno pogojevanje je osnova dresure. Kaj se vam zdi pri tem pametneje – uporaba kazni ali nagrade?

Nagrade.

4. Kaj je bistvo učenja s poskusi in napakami? Kratko opiši!

Npr. Miš zapremo v labirint. Na koncu labirinta pa je sir. Miš se mora naučiti pot iz labirinta, da pride do sira. Posluša in dela napake. Ko to pot večkrat ponovi jo zna in ne dela več napak.

5. Ali se tudi ljudje učijo s poskusi in napakami? Kdaj in kateri ljudje? Ali človek poskuša nekaj povsem na slepo?

Ja. Tako se učijo majhni otroci in odrasli pod hudim čustvenim pritiskom. Ljudje ne poskušajo povsem na slepo. Uporabljajo predhodno znanje npr. na poti iz labirinta bi puščal sledi ali kaj podobnega.

6. Kaj je bistvo klasičnega pogojevanja? Kratko opiši!

Na dražljaja, ki sta povezana žival kaže določeno reakcijo.

7. Koliko oseb zahteva učenje s posnemanjem in kako jim pravimo?

Najmanj dve osebi. Pravimo jim: model (nekaj kaže), posnemovalec ali gledalec.

DELOVNI LIST – VRSTE UČENJA VPRAŠANJA IN ODGOVORI

8. Kaj in kako vpliva na odločitev ali bomo nekaj posnemali ali ne? Katere ljudi raje in pogostejše posnemamo?

Otroci pogosto posnemajo starše in to kar vidijo prek televizije. Posnemamo le tisto kar se nam zdi pametno in koristno. Če je bil model nagrajen ga prej posnemamo. Na posnemanje vpliva tudi podobnost med modelom in posnemovalcem, po spolu, narodni in verski pripadnosti npr. ne ješ s palčkam, fantje ne nosijo kril.

9. Opiši zaporedne stopnje oz. korake po katerih poteka učenje s posnemanjem. Navedi konkreten primer!

Izpostavitev (vidiš nekoga, ki nekaj dela), osvojitve (zapomniš si kako je to delal), sprejetje (sprejmeš, da to lahko tudi ti delaš)

10. Katero je najbolj zapleteno in tipično človeško učenje? Ali se dijaki v šoli pogosto učijo na ta način ali kako drugače – kako?

Najbolj zapleteno in tipično za ljudi je učenje z razumevanjem. V šoli se učimo na pamet (mehansko pomnjenje) in nič ne razumeš.

11. Kaj je bistvo učenja z razumevanjem? Navedi primer!

Spoznati moramo odnose med vsemi elementi problemske situacije. Npr. Mehanik se nauči kako deluje avto. Če se nam ustavi vemo, da nimamo goriva. Razumemo povezavo.

12. Koliko časa traja, da pri učenju z razumevanjem pridemo do rešitve problema? Kje se rešitev najprej pojavi?

Odvisno od predhodnega znanja in koliko je rešitev zapletena. Rešitev se najprej pojavi v človekovi glavi.

DELOVNI LIST – VRSTE UČENJA VPRAŠANJA IN ODGOVORI

13. Katere so 4 velike skupine dejavnikov učenja?

Fizikalne, fiziološke, socialne in psihološke.

14. Kaj spada med psihološke dejavnike učenja?

Sposobnosti, motivacija in navede (znanje že od prej)

15. Na katere dejavnike učenja lahko najbolj vpliva učenec sam? Utemelji!

Na psihološke, če se za nekaj trudiš ti bo uspelo.

16. Ali lahko z močno motivacijo (veliko truda) nekdo delno nadomesti primanjkljaj v sposobnostih za učenje?

Lahko, a samo do neke mere.

17. Kako na učenje vpliva čustven odnos učenca do učitelja? Kdaj se učenec uči najboljše in kdaj najslabše?

To lahko učenje spodbuja, ga olajšuje ali zavira, otežuje. Najslabše se uči kadar učitelja sovraži in to sovraštvo prenese še na predmet. Najbolje pa kadar je zaljubljen v učitelja. Seveda so najpogostejše vmesne variante.

18. Navedi in opiši 3 dobre učne navade, metode ali tehnike učenja!

Izpiski (osnovne stvari), miselni vzorci, učenje sproti, redno, ob istem času, na istem mestu, podčrtavanje z različnimi barvami, ponavljanje ...

19. Kaj spada med rezultate učenja? Je vsako učenje in vse naučeno pozitivno?

Med rezultate učenja spadajo: navade, spretnosti in znanja. Ni vse kar se naučimo pozitivno.

20. Kaj je glavni pogoj za nastanek navad? Kako pravimo škodljivim, grdim navada?

Navade nastanejo s ponavljanjem neke dejavnosti. Grdim navadam pravimo razvade.

21. Navedi 4 tipične značilnosti navad!

Prihranijo nam čas in energijo (torej so ekonomične), izvajamo jih avtomatizirano ob zmanjšani zavestni kontroli, težko jih spremenimo, sama sebi služijo kot motiv.

DELOVNI LIST – VRSTE UČENJA VPRAŠANJA IN ODGOVORI

22. Kaj so spretnosti? Navedi 3 primere!

Spretnosti so sestavljene senzo-motorične navade. Npr. športne, gospodinjske, vožnja avtomobila, štrikanje, kvačkanje.

23. Je človek na splošno zelo spreten ali nespreten? Ali nam dejstvo, da je neko v nečem zelo spreten kaj pove o njegovih drugih spretnostih?

Nihče ni spreten v vseh stvareh. Nekdo je zelo spreten na nekem področju, nekdo drug pa na drugem. Dejstvo, da je neko v nečem spreten nam o njegovih drugih spretnostih ne pove nič.

24. Zakaj so navade koristne? Kako počnemo stvari, ki jih nismo navajeni?

Koristne so zato, ker nam prihranijo čas. Ni se nam treba vedno znova učiti. Stvari, ki jih nismo navajeni počnemo počasi z veliko razmišljanja.

25. Kaj je bistvo učnega transfera? Opiši!

Bistvo učnega transfera je že osvojeno znanje, spretnosti in navade. Predhodno znanje lahko novo učenje upočasnjuje ali pospešuje.

26. Kaj je osnovni pogoj, da pride do učnega transfera?

Osnovni pogoj je podobnost gradiva, snovi.

27. Kdaj gre za pozitivni učni transfer? Navedi 3 primere!

Pozitivni transfer je takrat, ko staro znanje olajšuje novo učenje. Znaš voziti kolo in se lažje naučiš voziti moped, rolanje – drsanje, klavir – sintesizer.

28. Kdaj gre za negativni učni transfer? Navedi 3 primere!

Negativni transfer je, ko staro znanje zavira novo učenje. Rolanje – drsanje (na ženskih drsalkah so špičke, na rolerijah jih pa ni in to te lahko moti), evropski avto – angleški avto; avtomobili z avtomatskim menjalnikom ...

29. Več ko že znamo lažje in hitreje se učimo novega. Razloži to pravilo s pomočjo učnega transfera!

Če znaš 5 – 6 tujih jezikov se lažje naučiš še kakšnega (podobnost jezikov).

30. S transferom razloži zakaj se bo nekdo, ki že zna igrati nek inštrument bistveno hitreje in lažje naučil igrati drugega. Kaj vse se lahko v tem primeru prenese?

Prenesejo se note, dober posluš, tonska lestvica ...